

Beleidsnota Activeren, waarderen en afschrijven 2021

waterschap
**Hollandse
Delta**

14 oktober 2020

VERANTWOORDING

WATERSCHAP

waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
i www.wshd.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Algemeen	1
1.2	Evaluatie beleidsnota 2018	1
1.3	Ingangsdatum	2
1.4	Hardheidsclausule	2
1.5	Leeswijzer en opbouw	2
2	Activeren	3
2.1	Richtlijnen voor activeren	3
2.2	Moment van activeren	5
2.3	Onderscheid in vaste activa	5
2.4	Immateriële vaste activa	5
2.5	Materiële vaste activa	8
2.6	Financiële vaste activa	10
3	Waarderen	11
3.1	Algemene waarderingsgrondslagen	11
3.2	Verkrijgingsprijs	11
3.3	Vervaardigingsprijs	11
3.4	Rentekosten tijdens vervaardiging	12
3.5	Personeelskosten	12
3.6	Activa zonder boekwaarde	13
4	Afschrijven en rente	14
4.1	Algemene uitgangspunten	14
4.2	Afschrijvingsmethode en rentelasten	14
4.3	Afschrijvingstermijnen	14
4.4	Startmoment van afschrijven	15
4.5	Rente ten laste van exploitatie	15
4.6	Desinvesteringen	15

Bijlagen

Bijlage 1 Begrippenlijst	16
Bijlage 2 Afschrijvingstermijnen	20
Bijlage 3 Voorbeelden	22

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In deze nota wordt het beleid van waterschap Hollandse Delta beschreven ten aanzien van het activeren, waarderen en afschrijven van activa. De 'Beleidsnota Activeren, Waarderen en Afschrijven 2021' is een actualisatie van het beleid dat op 28 september 2017 door de Verenigde Vergadering is vastgesteld (Beleidsnota Activeren, Waarderen en Afschrijven 2018). Actualisatie is nodig om aan te blijven sluiten met de praktijk en huidige wet- en regelgeving.

Het beleid ten aanzien van activeren, waarderen en afschrijven is gebaseerd op de externe verslaggevingsregels in de Waterschapswet, het Waterschapsbesluit, de regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen, de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV januari 2020 en in de interne verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014.

Op grond van artikel 12 lid 1 sub a van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014 wordt de 'Beleidsnota Activeren, waarderen en afschrijven 2021' ter vaststelling voorgelegd aan de Verenigde Vergadering.

De verschillende stappen die investeringen doorlopen in het investeringsproces blijven buiten beschouwing in deze nota.

1.2 Evaluatie beleidsnota 2018

De evaluatie van de nota uit 2018 is aangepakt aan de hand van de volgende punten:

- Actualiseren en nalopen richtlijnen en verslaggevingsregels;
- Interne afstemming en vergelijking met andere waterschappen;
- Beleidswijzigingen.

Actualiseren en nalopen richtlijnen en verslaggevingsregels

De richtlijnen en verslaggevingsregels zijn doorgenomen. Hierbij is inhoudelijk getoetst of de actuele regels correct worden toegepast en is nagegaan of de verwijzingen in de beleidsnota nog correct zijn. In voorliggende nota zijn de verwijzingen geactualiseerd op basis van de nu geldende richtlijnen en verslaggevingsregels.

Interne afstemming en vergelijking met andere waterschappen

Binnen de organisatie heeft afstemming plaatsgevonden met de assetteams ten aanzien van de toepasbaarheid van het beleid. Samengevat heeft dit geleid tot de volgende wijzigingen:

- Bij de controle van de Jaarstukken 2019 is gebleken dat de afschrijvingstermijnen die als richtlijnen zijn opgenomen in de beleidsnota 2018 afwijken van de verwachte gebruiksduur. De genoemde afschrijvingstermijnen in bijlage 2 dienen als richtlijn. Hiervan mag worden afgeweken indien dit voorzien is van een onderbouwing. Deze onderbouwing wordt opgenomen in de toelichting op de balans in de Jaarstukken. Uitgangspunt hierbij is dat de afschrijvingstermijn correspondeert met de verwachte toekomstige gebruiksduur (artikel 4.67 lid 3 Waterschapsbesluit) met uitzondering van de immateriële vaste activa waarvoor een wettelijke maximale afschrijvingstermijn is voorgeschreven.
- De afgelopen jaren is bij het activeren van de wegen geconstateerd dat de afschrijvingstermijn zoals opgenomen in de beleidsnota uit 2018 (20 jaar) niet altijd correspondeerde met de verwachte toekomstige gebruiksduur van de investeringen. De voorgestelde gebruiksduur zoals opgenomen in voorliggende beleidsnota sluit beter aan bij de werkelijke gebruiksduur. (wijziging in bijlage 2).
- In de beleidsnota van 2018, paragraaf 2.1.1. wordt gesproken over de definities van levensduur verlengend onderhoud en vervangingsinvesteringen. In de praktijk bleken er ten aanzien van de opgenomen definities nog diverse vragen te zijn. In voorliggende nota zijn

de definities verder verduidelijkt en is de termijn voor levensduurverlenging aangepast van drie jaar naar vijf jaar.

- In de beleidsnota van 2018 werd de mogelijkheid aangegeven om kosten voor het opstellen van peilbesluiten te activeren onder de immateriële vaste activa. Omdat hier in de praktijk geen gebruik van werd gemaakt, is deze mogelijkheid vervallen.
- Het grensbedrag voor activering is in paragraaf 2.1.2 aangepast van € 50.000 naar € 100.000. De afgelopen jaren was er nauwelijks sprake van investeringen onder de € 100.000.
- In de beleidsnota van 2018 was opgenomen dat indien bij afwikkeling van de restpunten een financiële afwijking ontstond groter dan € 5.000, correctie van de waarde van het actief plaatsvond. Omdat dit voor deze beperkte verschillen veel administratieve druk oplevert, is ervoor gekozen als de afwijking minder dan 10% en/of de afwijking absoluut minder dan € 50.000 bedragen van het krediet ten gunste of ten laste van het resultaat van het lopende boekjaar te brengen en geen correcties op investeringen meer door te voeren (paragraaf 3.1).
- In de beleidsnota van 2018 was niets opgenomen omtrent de verschillen bij het financieel afsluiten van het krediet. Bij het afsluiten van investeringen dient in het kader van rechtmatigheid goedkeuring te worden gevraagd aan de VV voor overschrijdingen boven 10% van het krediet of absoluut groter dan € 50.000. Bij overschrijdingen onder 10% van het krediet of absoluut kleiner dan € 50.000 is een dergelijke goedkeuring niet noodzakelijk. Een toelichting is altijd noodzakelijk als het bestuurlijk gevoelig is of als de VV heeft aangegeven op voorhand over het voorstel te willen besluiten, dit is in paragraaf 3.1 toegevoegd.
- Verwerking van de wijzigingen omtrent het activeren van software conform de nota materiële vaste activa van de commissie BBV januari 2020 zoals beschreven in paragraaf 2.5. De wijzigingen zien op het presenteren van de software op de balans onder de materiële vaste activa in plaats van immateriële vaste activa. Tevens is beschreven welke software wordt geactiveerd.

Daarnaast zijn de beleidsnota's van een aantal andere waterschappen bekeken en is nagegaan of hieruit nog noodzakelijke dan wel praktische wijzigingen naar voren kwamen die ook voor WSHD relevant zijn. Deze vergelijking heeft niet tot aanvullende aanpassingen geleid voor deze beleidsnota.

Beleidswijzigingen

Tot slot is de nota bekeken en is nagegaan op welke punten wijzigingen in het beleid nodig of gewenst zijn. Dit is uitgezonderd bovengenoemde punten niet het geval.

1.3 Ingangsdatum

De richtlijnen in deze beleidsnota ten aanzien van activeren, waarderen en afschrijven treden in werking per 1 januari 2021. De beleidsnota Activeren, Waarderen en Afschrijven 2018 komt hiermee te vervallen. De impact van de financiële consequenties voor de nieuwe, potentiële, geplande en lopende investeringen zullen worden verwerkt bij het opstellen van de Programmabegroting 2021 en Meerjarenraming 2022 - 2025.

1.4 Hardheidsclausule

Uitsluitend in niet voorziene situaties kan gemotiveerd afgeweken worden van de richtlijnen in deze beleidsnota, met inachtneming van de regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen.

1.5 Leeswijzer en opbouw

De richtlijnen inzake de drie hoofdthema's activeren, waarderen en afschrijven zijn elk in een apart hoofdstuk opgenomen.

In hoofdstuk 2 'Activeren' worden de diverse activa toegelicht en de bijbehorende richtlijnen voor activeren. Tevens wordt de afbakening tussen investering en onderhoud nader uitgewerkt.

De wijze waarop waterschap Hollandse Delta omgaat met waarderen van activa is beschreven in hoofdstuk 3. Hierbij komen onder meer de kosten van personeel aan de orde.

In hoofdstuk 4 'Afschrijven en rente' komen vervolgens de afschrijvingsmethode, de afschrijvingstermijnen, het startmoment van afschrijven en de renteberekening aan de orde.

Ten slotte zijn de volgende bijlagen opgenomen:

- Bijlage 1: Begrippenlijst
- Bijlage 2: Afschrijvingstermijnen vaste activa
- Bijlage 3: Voorbeelden

2 Activeren

2.1 Richtlijnen voor activeren

Waterschap Hollandse Delta doet jaarlijks diverse investeringen. Onder een investering wordt verstaan:

- het vastleggen van de financiële waarde van het aangeschafte actief of vervaardigde investeringsproject en;
- waarvan het nut zich over meerdere jaren (minimaal 5 jaar) uitstrekt en/of;
- dat vanaf dat moment als bezitting kan worden beschouwd en/of;
- bijdragen aan projecten van derden die aan de eisen van de verslaggevingsregels voldoen.

Er zijn verschillende soorten investeringen, zoals nieuwe investeringen, uitbreidingsinvesteringen, vervangingsinvesteringen of levensduur verlengende investeringen. Dit betekent dat middelen worden besteed aan kapitaalgoederen (vaste activa). Deze kapitaalgoederen moeten worden geactiveerd. Activeren betekent het op de balans zetten en presenteren van de financiële waarde van een aangeschaft of vervaardigd kapitaalgoed met meerjarig nut vanaf het moment van ingebruikname bij/verkrijging door het waterschap.

Belangrijk hierbij is de afbakening tussen investering en onderhoud (exploitatie). In de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014 artikel 13 lid sub c is opgenomen dat in deze beleidsnota Activeren, Waarderen en Afschrijven ingegaan wordt op de afbakening tussen investering en onderhoud. Zie hiervoor de volgende paragraaf.

2.1.1 Afbakening investering en onderhoud

Investerings worden geactiveerd en afgeschreven op grond van de geschatte gebruiksduur. Onderhoudskosten worden gemaakt om het object gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoudskosten komen direct ten laste van het exploitatiesaldo. Hieronder volgt een uiteenzetting van de afbakening tussen investering en onderhoud. De nadruk ligt daarbij op investeringen, omdat die onder de nota AWA vallen.

Nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen

Onder nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen wordt verstaan de investeringen die ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe of uitbreiding van bestaande activiteiten worden gedaan. Deze investeringen worden geactiveerd.

Vervangingsinvesteringen

Vervangingsinvesteringen zijn investeringen ten behoeve van de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage. Deze investeringen worden eveneens geactiveerd. Indien, aan het einde van de gebruiksduur van een te vervangen actief, er nog een

boekwaarde aanwezig is dient deze boekwaarde direct ten laste van de exploitatie te worden gebracht.

Levensduurverlengende investeringen

Waterschappen voeren regelmatig werkzaamheden uit waardoor de gebruiksduur van een actief wordt verlengd; het actief kan langer functioneren dan waarvan bij de bouw of aankoop van uit werd gegaan. De uitgaven voor dit 'levensduurverlengend onderhoud' worden geactiveerd. Hierbij wordt een ondergrens van minimaal vijf jaar gehanteerd, waarmee de levensduur van het actief wordt verlengd.

Bij levensduur verlengende investeringen gaat het niet om (groot) onderhoud. Onderhoud is erop gericht een actief gedurende zijn levensduur in goede staat te houden en ervoor te zorgen dat dit actief gedurende de gebruiksduur goed blijft functioneren. De kosten die betrekking hebben op dit onderhoud behoren tot de exploitatiekosten en worden niet geactiveerd, ongeacht de hoogte van de kosten.

Een aantal voorbeelden van vervangingsinvesteringen en levensduur verlengende investeringen is opgenomen in bijlage 3 bij deze nota.

2.1.2 Ondergrens activeren activa

Uitgaven ten behoeve van nieuwe- of uitbreidingsinvesteringen, vervangingsinvesteringen of significante levensduurverlengende investeringen worden geactiveerd. Dit betekent dat ook kleine uitgaven voor zaken die langer dan vijf jaar worden gebruikt, zouden moeten worden geactiveerd. Om de administratieve lasten in de hand te houden en te beheersen hanteren waterschappen een ondergrens; uitgaven voor zaken die langer dan vijf (5) jaar mee gaan maar lager zijn dan een bepaald bedrag, worden in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. In de toelichting op de verslaggevingsregels wordt aangegeven dat indien dit bedrag niet te omvangrijk is en hierbij het materialiteitsbeginsel voor balansposten in acht wordt genomen, dit een verdedigbare oplossing is. Elk waterschap is binnen genoemde marge vrij een grens te bepalen waarboven uitgaven moeten worden geactiveerd.

Om te bepalen of investeringen wel of niet voor activering in aanmerking komen, wordt op basis van de mogelijke investeringen ten behoeve van de begroting bepaald of de desbetreffende investering boven of onder de ondergrens ligt. Indien de kosten lager zijn dan € 100.000 worden de kosten voor de investering opgenomen in de exploitatie. Indien de kosten hoger zijn dan € 100.000 wordt de investering als nieuwe potentiële of geplande investering opgenomen en worden de kapitaallasten berekend en opgenomen in de begroting. Deze keuze wordt bij het vrijmaken van het betreffende investeringskrediet nogmaals getoetst en wordt na het vrijmaken niet meer aangepast.

Hierop is een uitzondering. Dit betreft de totale investeringskosten. Indien bij oplevering blijkt dat de totale kosten minder zijn dan € 100.000 dan wordt de investering niet geactiveerd, maar worden deze kosten in de exploitatie verantwoord.

Bij het hanteren van de ondergrens gelden de volgende richtlijnen:

- investeringen met een bruto verkrijgings- of vervaardigingsprijs kleiner dan € 100.000 worden niet geactiveerd, maar in het jaar van aanschaf c.q. vervaardiging ten laste gebracht van de exploitatie;
- soortgelijke kapitaalgoederen die, afzonderlijk gezien, niet boven de drempelwaarde voor activeren komen, maar die gelijktijdig in bulk zijn aangeschaft en dan wel boven de drempelwaarde komen, worden als één kapitaalgoed geactiveerd. Dit betreft het "bundelen" van investeringen;
- kapitaalgoederen met een verwachte gebruiksduur korter dan 5 jaar worden niet geactiveerd maar in het jaar van aanschaf c.q. vervaardiging ten laste van de exploitatie gebracht;
- investeringen in financiële vaste activa worden altijd geactiveerd, ongeacht omvang en looptijd;

- investeringen ten behoeve van gronden en terreinen worden altijd geactiveerd ongeacht het aankoopbedrag;
- de kosten van de waterschapsverkiezingen (lastenneming in vier jaar) worden nog geactiveerd tot en met 2022, dit beleid wijzigt met ingang van 2023 wanneer de kosten jaarlijks in rekening gebracht door het Rijk tevens ten laste van de exploitatie komen;
- investeringen waarbij de kosten (deels) gedekt worden door een subsidie en de investering zich bevindt in de uitvoeringsfase, zoals bedoeld in de regeling werkwijze investeringskredieten, worden ongeacht het investeringsbedrag altijd als investering behandeld. De subsidie moet toegekend zijn door middel van een subsidiebeschikking.
- voor investeringen met bijdragen aan derden zijn de richtlijnen van deze beleidsnota van toepassing.

2.2 Moment van activeren

Investeringsnamen die voldoen aan de criteria voor activering worden op het moment van ingebruikname (technische oplevering) / verkrijging in de administratie opgenomen onder de immateriële, materiële of financiële vaste activa tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Het moment van ingebruikname is tevens het moment dat de investering financieel afgesloten wordt. Eventuele openstaande restpunten worden onderbouwd, in de activering meegenomen en middels de balans afgewikkeld.

Op het moment van activeren wordt bekeken of de aangegeven afschrijvingstermijn bij het vrijmaken van het investeringskrediet nog steeds correct is voor het gerealiseerde c.q. verkregen actief. Hierbij wordt tevens getoetst of conform de raming de afschrijvingstermijn van toepassing is voor het gehele actief of dat er bijvoorbeeld op basis van de uitgevoerde werkzaamheden sprake is van verschillende afschrijvingstermijnen. Indien dit laatste het geval is, wordt op het moment van activeren op basis van een financiële onderbouwing bepaald welke afschrijvingstermijn van toepassing is voor welk deel van het opgeleverde actief.

Mocht het voorkomen dat een investering later administratief is afgesloten dan ingebruikname, dan wordt de afschrijvingstermijn verkort ten opzichte van de eerder aangegeven afschrijvingstermijn. Er vindt geen inhaalafschrijving plaats (niet toegestaan op grond van verslaggevingsregels), maar er wordt afgeschreven over de kortere, resterende gebruiksduur van het actief. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij projecten waarbij afgerekend moet worden met derden (bijdragen aan derden of bijdragen van derden), waardoor langere doorlooptijden ontstaan.

2.3 Onderscheid in vaste activa

In het Waterschapsbesluit wordt in artikel 4.40 het volgende onderscheid gemaakt ten aanzien van vaste activa:

- immateriële vaste activa
- materiële vaste activa
- financiële vaste activa

Per categorie gelden andere richtlijnen voor het activeren. De richtlijnen worden hierna per categorie toegelicht.

2.4 Immateriële vaste activa

In artikel 4.41 van het Waterschapsbesluit is opgenomen dat de volgende categorieën van immateriële vaste activa worden onderkend:

- afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- onderzoek en ontwikkeling;
- bijdragen aan activa in eigendom van:
 - bedrijven,

- openbare lichamen,
- het Rijk,
- en overigen;
- geactiveerde bijdragen aan het Rijk;
- geactiveerde bijdragen aan openbare lichamen;
- overige immateriële vaste activa.

Het activeren van immateriële vaste activa is toegestaan, maar niet verplicht op grond van het Waterschapsbesluit art.4.64. Per categorie immateriële vaste activa wordt hieronder aangegeven welke richtlijnen waterschap Hollandse Delta hanteert.

Conform de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV wordt software voortaan opgenomen onder de categorie "materiële vaste activa". Tot en met 2020 werd software verantwoord onder overige immateriële vaste activa. Reeds geactiveerde software wordt vanaf 2021 verantwoord bij de materiële vaste activa.

2.4.1 Afsluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio

In artikel 13 lid 3 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014 is bepaald dat kosten verbonden aan het sluiten van leningen en het saldo van agio en disagio direct ten laste van de exploitatie in het jaar van afsluiten van de geldlening worden gebracht. In het kader van de herfinanciering heeft de Verenigde Vergadering in maart 2016 besloten tot het activeren van agio. Agio wordt op basis van dit besluit geactiveerd.

2.4.2 Onderzoek en ontwikkeling

In artikel 4.63 van het Waterschapsbesluit is opgenomen dat de inzet van middelen ten behoeve van onderzoek en ontwikkeling *kan* worden geactiveerd indien:

- de investering technisch uitvoerbaar is;
- de investering in de toekomst nut zal genereren; en
- de uitgaven die aan de investering zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Van belang is de afbakening tussen enerzijds het onderzoek en de ontwikkeling van een investering en anderzijds de investering zelf. Binnen WSHD ligt de scheidslijn bij het besteksgereed maken en aanbesteden. De kosten voor de werkzaamheden die uitgevoerd worden *vóór* het besteksgereed maken en aanbesteden worden als kosten voor onderzoek aangemerkt¹. Dit betekent dat kosten voor planstudies, variantenonderzoeken, verkennende onderzoeken etc. niet worden geactiveerd, maar ten laste van de exploitatie komen. Bij dergelijke onderzoeken is onvoldoende zeker dat er sprake is van toekomstig nut en is onvoldoende zeker of de investering technisch uitvoerbaar is. Hiermee wordt niet voldaan aan de criteria zoals gesteld in het Waterschapsbesluit waardoor deze kosten niet geactiveerd kunnen worden.

2.4.3 Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Artikel 4.64 Waterschapsbesluit stelt dat bijdragen aan activa in eigendom van derden geactiveerd *kunnen* worden indien is voldaan aan *alle* onderstaande voorwaarden:

- er is sprake van een investering door een derde;
- de investering draagt bij aan de publieke taak;
- de derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen; en

¹ Een uitzondering hierop is indien sprake is van subsidiabele kosten, bijvoorbeeld in het kader van investeringen voor het HWBP. Indien kosten subsidieabel zijn (uitgezonderd de (voor)verkenning, planuitwerking en nazorg fase met subsidie deze komen ten laste van de exploitatie), dan worden deze wel geactiveerd, ook als deze kosten optreden in de fase voor het besteksgereed maken en aanbesteden.

- de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of het waterschap recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Het waterschap Hollandse Delta kiest ervoor om – als aan alle bovenstaande punten wordt voldaan – te activeren.

2.4.4 Geactiveerde bijdragen aan derden

In het Waterschapsbesluit is aangegeven (artikel 4.41 lid 1 d en e) dat het is toegestaan bijdragen aan het Rijk en openbare lichamen te activeren. WSHD kiest ervoor om deze bijdragen niet te activeren. Dit betreft (bijvoorbeeld) de jaarlijkse bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma die wordt gestort in het Deltafonds.

2.4.5 Overige immateriële vaste activa

Onder overige immateriële vaste activa kunnen de uitgaven worden geactiveerd die niet ondergebracht kunnen worden onder de in het Waterschapsbesluit artikel 4.41 specifiek benoemde immateriële vaste activa en die eveneens niet gerekend kunnen worden tot materiële of financiële vaste activa. Vanuit de mogelijkheden tot activeren van overige immateriële vaste activa activeert Waterschap Hollandse Delta uitsluitend de volgende investeringen onder deze categorie:

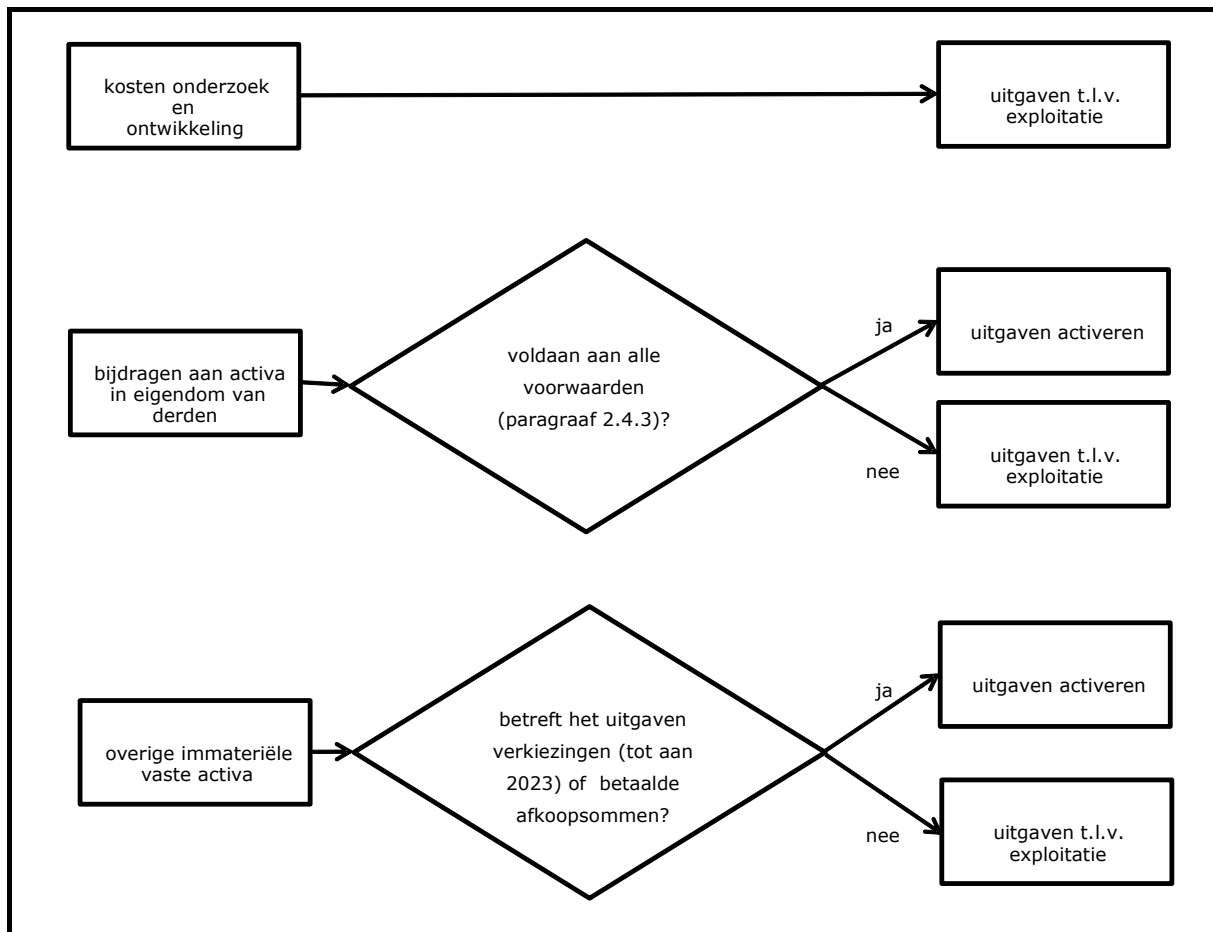
- aan derden betaalde afkoopsommen bij overdracht van werken, en
- kosten van de waterschapsverkiezingen.

Waterschappen voeren regelmatig onderzoeken uit die niet leiden tot investeringen in materiële zaken maar die wel een meerjarig nut hebben. Vanuit het Waterschapsbesluit is onder zeer strikte voorwaarden het toegestaan deze kosten te activeren onder de overige immateriële vaste activa. Binnen WSHD worden deze kosten opgevangen binnen de voorbereidingsbudgetten die zijn opgenomen in de programmabegroting.

2.4.6 Samenvatting richtlijnen activeren uitgaven immateriële vaste activa

In onderstaande figuur zijn de verschillende richtlijnen voor het activeren van uitgaven aan immateriële vaste activa voor de volgende categorieën grafisch weergegeven:

- onderzoek en ontwikkeling, tenzij voldaan wordt aan de eisen uit 2.4.2;
- bijdragen aan activa in eigendom van derden;
- overige immateriële vaste activa.

2.5 Materiële vaste activa

Tot de materiële vaste activa behoren zowel werken die in gebruik zijn als onderhanden werken (artikel 4.42 lid 1 Waterschapsbesluit). Onder de materiële vaste activa worden mede begrepen activa waarvoor het waterschap financiële leasecontracten is aangegaan en waarbij het economisch eigendom bij het waterschap berust. Voor software gelden specifieke activeringscriteria vanuit de commissie BBV.

Verder schrijft het Waterschapsbesluit in artikel 4.42 lid 2 voor dat de materiële vaste activa als volgt worden onderverdeeld en gepresenteerd in de jaarrekening:

- a. Gronden en terreinen
- b. Vervoermiddelen
- c. Machines, apparaten en werktuigen
- d. Bedrijfsgebouwen
- e. Woonruimten
- f. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken (met een nadere onderverdeling in artikel 8 lid 4 van de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen)
- g. Overige materiële vaste activa

Bovenstaande onderverdeling is niet gewijzigd en wordt binnen WSHD reeds gevolgd in de presentatie van de materiële vaste activa. In bijlage 2 'afschrijvingstermijnen' is een nadere specificatie van objecten opgenomen per categorie.

Onder de categorie gronden en terreinen worden de onbebouwde gronden en terreinen opgenomen evenals de ondergrond van gebouwen en woonruimten. De ondergrond van grond-, weg- en waterbouwkundige werken wordt als integraal onderdeel van het betreffende object geactiveerd (en afgeschreven). Dit betekent dat wanneer grond wordt aangeschaft ten behoeve van grond-,

weg- en waterbouwkundige werken deze grond niet als afzonderlijke aankoop wordt geactiveerd maar als integraal onderdeel van de betreffende investering wordt geactiveerd (en afgeschreven).

Voor software volgt het waterschap de notitie materiële vaste activa van de commissie BBV januari 2020. Software of licenties op software voor onbepaalde duur (geen einddatum) vallen onder de materiële vaste activa. Besturingssoftware en implementatiekosten (zowel externe als interne kosten) van nieuwe hard- en/of software worden geactiveerd. Overigens geldt dat steeds meer gebruik gemaakt wordt van "Cloud-services". Hierdoor zal steeds minder sprake zijn van licenties voor onbepaalde duur, en steeds meer van jaarlijkse abonnementskosten. Deze diensten worden niet geactiveerd, maar jaarlijks ten laste van het resultaat gebracht.

Licentiekosten voor bepaalde duur (wel een einddatum) dienen te worden verantwoord voor het lopende jaar in de exploitatie, en voor toekomstige jaren onder vooruitbetaalde kosten. Deze kosten worden vervolgens toegerekend aan het betreffende boekjaar. Dit geldt ook voor kosten van (leverancierssupport)ondersteuning, zoals helpdesksupport, consultancy-uren en nieuwe releases.

2.5.1 Baggeren

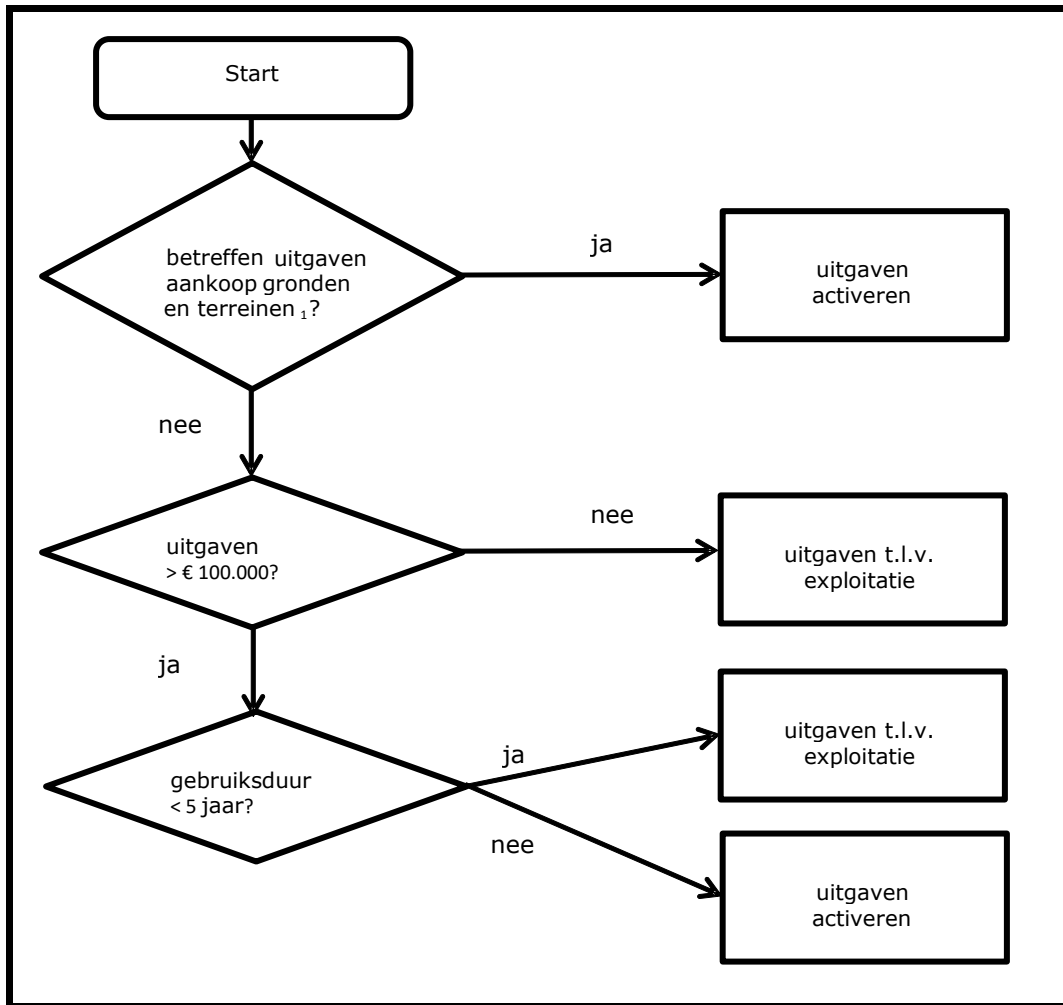
Binnen het onderdeel grond-, weg- en waterbouwkundige werken verdient het baggeren een nadere toelichting. Per 1 juli 2008 is het baggeronderdeel van het besluit Bodemkwaliteit in werking getreden. Op dit moment is het besluit Bodemkwaliteit nog actueel. Met het inwerking treden van de Omgevingswet (geplande ingangsdatum 1 januari 2022) wordt dit besluit opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De daarin opgenomen normering spreekt over verspreidbare en niet-verspreidbare specie. Alle baggeruitgaven, zowel de verspreidbare als de niet-verspreidbare specie, worden ten laste van de exploitatie gebracht.

Uitzondering op deze regel zijn uitgaven om het in de legger vastgelegde profiel voor de eerste maal te bereiken. Dit betekent dat bij de aanleg van nieuwe waterlopen een nieuwe legger moet worden vastgesteld en de uitgaven om het vastgelegde profiel voor de eerste keer te bereiken, worden gelijkgesteld aan de aanleg en verwerving van waterlopen en zodanig als materiële vaste activa geactiveerd.

Baggerwerkzaamheden die vervolgens plaatsvinden, zodat de watergang aan het profiel blijft voldoen, worden aangemerkt als onderhoud. Deze kosten komen ten laste van de exploitatie.

2.5.2 Samenvatting richtlijnen activeren uitgaven materiële vaste activa

Hieronder zijn de richtlijnen voor het activeren van uitgaven voor materiële vaste activa grafisch weergegeven.

¹ Indien de uitgaven aankoop gronden en terreinen betreffen ten behoeve van de realisatie van een project, kies dan 'nee'.

2.6 Financiële vaste activa

Het Waterschapsbesluit onderscheidt in artikel 4.43 een viertal categorieën financiële vaste activa:

- kapitaalverstrekkingen aan bedrijven, openbare lichamen en overigen;
- leningen aan ambtenaren, bedrijven, openbare lichamen en overigen;
- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer;
- overige uitzettingen met een oorspronkelijke looptijd van een jaar of langer.

Waterschap Hollandse Delta activeert investeringen in financiële vaste activa altijd, ongeacht omvang en looptijd. Dit is opgenomen in artikel 13 lid 1 sub a van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014.

3 Waarderen

3.1 Algemene waarderingsgrondslagen

In artikel 4.65 van het Waterschapsbesluit is opgenomen dat vaste activa gewaardeerd worden voor het bedrag van de investering minus de bijdragen van derden die in directe relatie staan met het betreffende actief.

Op grond van het Waterschapsbesluit hanteert waterschap Hollandse Delta de volgende waarderingsgrondslagen voor vaste activa:

- alle activa worden bij de activering gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of de vervaardigingsprijs (artikel 4.66 lid 1 Waterschapsbesluit);
- eventueel van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen / -subsidies worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 4.65 lid 2 Waterschapsbesluit);
- activa waarvoor het waterschap financiële leasecontracten is aangegaan en waarbij het economisch eigendom bij het waterschap berust, worden op basis van de nominale waarde gewaardeerd (artikel 4.66 lid 5 Waterschapsbesluit);
- vaste activa worden afgewaardeerd indien er sprake is van een duurzame waardevermindering (artikel 4.68 lid 1 Waterschapsbesluit);
- voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien deze marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (artikel 4.68 lid 2 Waterschapsbesluit);
- een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde (artikel 4.68 lid 3 Waterschapsbesluit);
- bij de waardering van financiële vaste activa, uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar, kortlopende vorderingen en overlopende activa wordt rekening gehouden met oninbaarheid (artikel 4.66 lid 8 Waterschapsbesluit);
- gronden met een zakelijk recht (bijvoorbeeld (erf)pacht) worden gewaardeerd tegen de waarde van de eerste uitgifte prijs.

De afwaardering bij buitengebruikstelling zoals hierboven beschreven, wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht. Dit geldt tevens voor een eventuele boekwinst of boekverlies bij verkoop van een actief.

Indien de kosten voor het oplossen van restpunten en/of bijdragen van derden na oplevering leiden tot een financieel resultaat, dan geldt dat dit resultaat ten gunste of ten laste van het saldo van het lopende boekjaar wordt gebracht, als de afwijking minder dan 10% en/of absoluut minder dan € 50.000 van het krediet is. Dit geldt niet voor activa met een boekwaarde van € 0, of als het activum een negatieve waarde krijgt na een eventuele correctie van deze kosten.

Bij het afsluiten van investeringen dient in het kader van rechtmatigheid goedkeuring te worden gevraagd aan de VV voor overschrijdingen boven 10% van het krediet of absoluut groter dan € 50.000. Bij overschrijdingen onder 10% van het krediet of absoluut kleiner dan € 50.000 is een dergelijke goedkeuring niet noodzakelijk. Een toelichting is altijd noodzakelijk als het bestuurlijk gevoelig is of als de VV heeft aangegeven op voorhand over het voorstel te willen besluiten.

3.2 Verkrijgingsprijs

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten (artikel 4.66 lid 2 Waterschapsbesluit). Bijkomende kosten zijn bijvoorbeeld notariskosten.

3.3 Vervaardigingsprijs

De hoofdregel uit de verslaggevingsvoorschriften is dat in principe alle uitgaven voor zaken die langer dan vijf jaar ten dienste van waterschap Hollandse Delta staan, worden geactiveerd. De specifieke invulling van de richtlijnen die waterschap Hollandse Delta toepast, is in het vorige

hoofdstuk beschreven. Indien sprake is van vervaardiging van een actief door of namens het waterschap Hollandse Delta wordt het actief gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de hoogte van de bijdrage van waterschap Hollandse Delta.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte hulp- en grondstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. Dit is opgenomen in artikel 4.66 lid 3 Waterschapsbesluit. Tot de overige kosten worden onder andere de personeelskosten gerekend. Daarnaast is het toegestaan om een redelijk deel van de kosten van ondersteunende diensten in de vervaardigingsprijs op te nemen. Waterschap Hollandse Delta hanteert hiertoe integrale afdelingsuurtarieven die jaarlijks bij de begroting worden berekend en vastgesteld.

3.4 Rentekosten tijdens vervaardiging

In de vervaardigingsprijs kan de rente opgenomen worden over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend, aldus artikel 4.66 lid 3 Waterschapsbesluit. De VV heeft op 28 september 2017 besloten geen bouwrente te activeren.

3.5 Personeelskosten

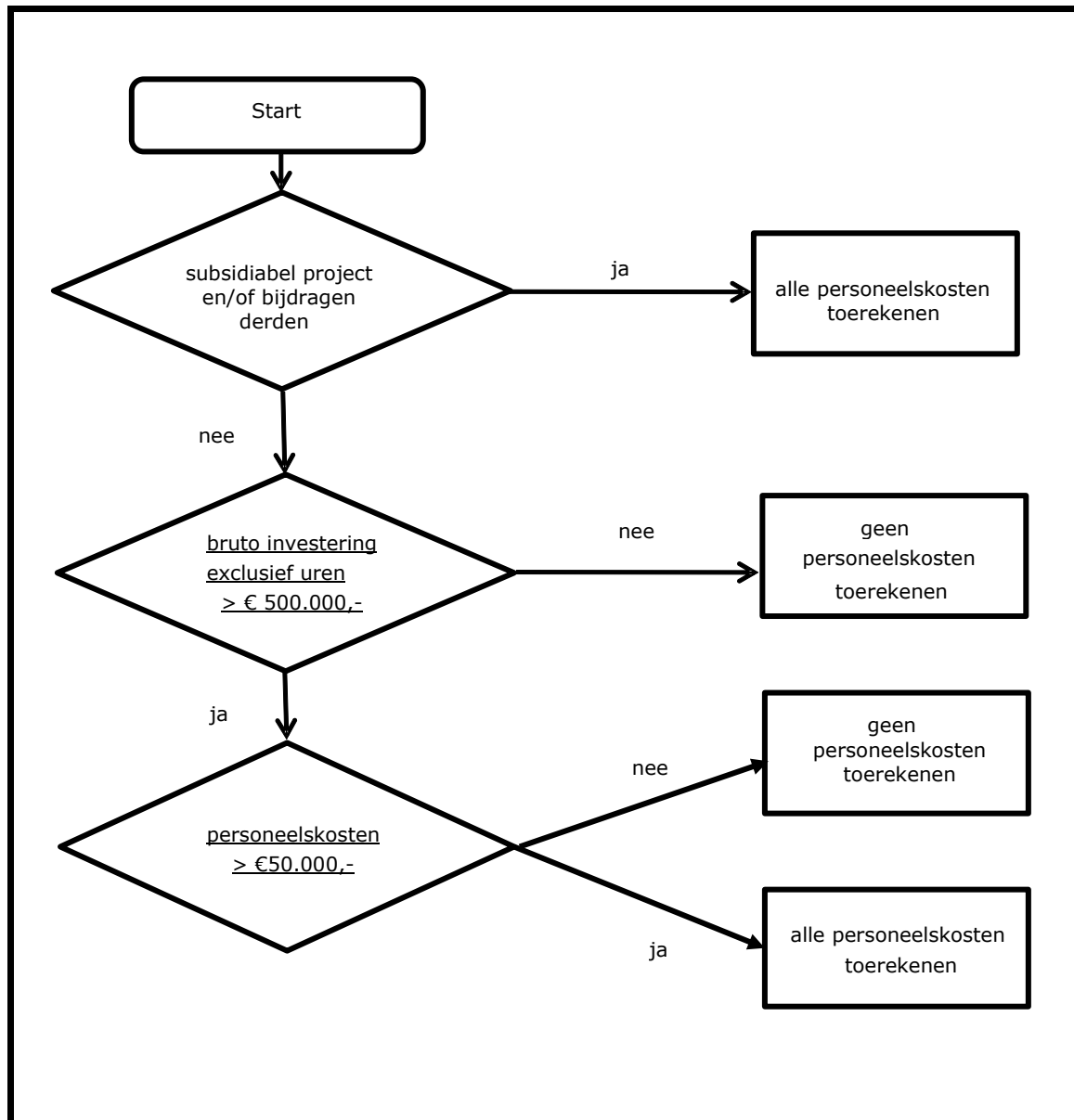
Waterschap Hollandse Delta rekent slechts personeelskosten toe aan investeringen met een geraamd **bruto** kostentotaal hoger dan € 500.000, exclusief de kosten van toegerekende uren. Bij het vrijmaken van een investeringskrediet wordt bovenstaande getoetst. De keuze die op basis van deze toets wordt gemaakt, wordt gedurende de uitvoering van het investeringsproject niet meer aangepast. Hierop zijn enkele uitzonderingen voor projecten waarbij gedurende de uitvoering bekend wordt dat er een bijdrage van derden wordt ontvangen. Of indien de hoogte van de bruto investering wordt aangepast boven de € 500.000.

Indien het gaat om subsidiabele investeringsprojecten en / of projecten waarbij bijdragen (waaronder subsidies) van derden worden verkregen, worden alle personeelskosten meegenomen. Deze personeelskosten maken deel uit van de kostprijs en zijn daarmee vaak (deels) subsidieabel. Indien dit niet het geval is, wordt een ondergrens gehanteerd van € 50.000 op de totale duur van het project. Dit houdt in, dat indien de personeelskosten lager dan dit bedrag uitkomen, deze personeelskosten niet worden meegenomen in de waardering op de balans, daarboven dus wel.

De ondergrens van € 50.000 aan personeelskosten bij projecten zonder bijdragen van derden, wordt getoetst bij het vrijmaken van een investeringskrediet. De keuze die op basis van deze toets wordt gemaakt, wordt gedurende de uitvoering van het investeringsproject niet meer aangepast. Hierop zijn enkele uitzonderingen voor projecten waarbij gedurende de uitvoering bekend wordt dat er een bijdrage van derden wordt ontvangen. Of indien de hoogte van de bruto investering wordt aangepast boven de € 500.000 en de personele lasten meer bedragen dan € 50.000.

Tot de personeelskosten worden zowel de kosten van eigen personeel als de kosten van ingehuurd personeel gerekend. In essentie is er geen verschil in benadering van het krediet voor de projectinvestering ten aanzien van eigen personeel of extern personeel. Dit houdt in dat bij de aanvraag van het krediet voor de projectinvestering rekening dient te worden gehouden met de kosten voor eigen personeel en de eventuele kosten van ingehuurd personeel. Voor de inzet van eigen of ingehuurd personeel wordt gerekend met een integraal uurtarief. Opgemerkt wordt dat uurtarieven jaarlijks wijzigen bij het opstellen van de begroting.

In onderstaande figuur is de doorbelasting van personeelskosten bij investeringsprojecten grafisch weergegeven.

3.6 Activa zonder boekwaarde

Het komt voor dat een actief 'om niet' wordt overgenomen van bijvoorbeeld de provincie of het Rijk. Daarnaast kunnen door bijdragen van derden vervaardigde activa per saldo geen waarde hebben; de vervaardigingsprijs minus de bijdragen van derden is nul. Dergelijke activa zijn in bezit van waterschap Hollandse Delta en worden volgens de uitgangspunten in deze beleidsnota geactiveerd en *zonder waarde* opgenomen op de balans.

4 Afschrijven en rente

4.1 Algemene uitgangspunten

Afschrijven op vaste activa vindt plaats om de waardevermindering van deze activa in financiële zin tot uiting te brengen. In artikel 4.67 lid 1 Waterschapsbesluit is opgenomen dat afschrijvingen onafhankelijk van het resultaat in een boekjaar plaatsvinden. Daarnaast geldt voor vaste activa met een beperkte gebruiksduur dat deze jaarlijks wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Op grond wordt niet afgeschreven. Een uitzondering geldt voor ondergrond van grond-, weg- of waterbouwkundige werken. Op deze (onder)grond wordt volgens de afschrijvingstermijn van het betreffende kapitaalgoed afgeschreven.

Er wordt geen rekening gehouden met restwaarden, investeringen worden volledig afgeschreven.

4.2 Afschrijvingsmethode en rentelasten

Er zijn verschillende methoden om de waardeverminderingen van een actief te bepalen, waaronder de lineaire methode en de annuïtaire methode. Waterschap Hollandse Delta hanteert voor de vaste activa de lineaire afschrijvingsmethode vanwege de eenvoud ervan. Deze methode wordt ook door andere waterschappen gehanteerd. Bij lineaire afschrijving is de afschrijvingslast jaarlijks gelijk. De rentelasten nemen jaarlijks af (bij gelijkblijvende rente), waardoor de kapitaallast van een actief jaarlijks daalt.

4.3 Afschrijvingstermijnen

Voor de verschillende soorten vaste activa worden verschillende afschrijvingstermijnen gehanteerd. Het gaat achtereenvolgens om de:

- immateriële vaste activa;
- materiële vaste activa;
- financiële vaste activa.

De materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de gebruiksduur. In bijlage 2 van deze nota zijn de afschrijvingstermijnen voor specifiek benoemde activa weergegeven. De daar gepresenteerde afschrijvingstermijnen dienen als leidraad. In overeenstemming met het Waterschapsbesluit en andere richtlijnen is de verwachte toekomstige economische gebruiksduur bepalend.

Hieronder wordt een aantal specifieke aandachtspunten voor de immateriële vaste activa en financiële vaste activa toegelicht.

4.3.1 Afschrijvingstermijnen immateriële vaste activa

Voor de categorie *onderzoek en ontwikkeling* is in artikel 4.67 lid 5 Waterschapsbesluit opgenomen dat een maximale afschrijvingstermijn van vijf jaar gehanteerd mag worden.

De maximale afschrijvingstermijn van vijf jaar geldt ook voor de categorie *uitgaven van en bijdragen aan investeringen van derden of activa in eigendom van derden*. Dit is in artikel 4.67 lid 6 Waterschapsbesluit opgenomen. Indien een andere afschrijvingsduur passender is, kan hiervoor gemotiveerd een andere afschrijvingsduur gekozen worden. WSHD heeft ervoor gekozen om het actief te activeren conform het aantal jaren dat de betreffende activa naar verwachting door de derde zal worden geëxploiteerd. Dit is opgenomen in artikel 13 lid 4 van de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie waterschap Hollandse Delta 2014. In de regel zal de bijdrage dezelfde afschrijvingstermijn kennen als bij een investering door het waterschap zelf.

4.3.2 Afschrijvingstermijnen financiële vaste activa

Voor financiële vaste activa hanteert waterschap Hollandse Delta de volgende richtlijnen:

- Op leningen aan bedrijven wordt niet afgeschreven, maar wordt afgelost conform het aflossingsschema. Indien sprake is van achterstand van aflossingen, wordt, indien noodzakelijk een voorziening in mindering gebracht op de lening voor het verwachte verlies.
- Voor de waardering van aandelen wordt de verkrijgingsprijs gehanteerd, indien de waarde structureel gaat dalen zal afwaardering plaatsvinden en wordt dit verantwoord onder de afschrijvingen.

4.4 Startmoment van afschrijven

De eerste afschrijving vindt plaats in het jaar volgende op het boekjaar waarin het vaste actief is opgeleverd, in gebruik is genomen of in eigendom is verkregen.

Mocht het voorkomen dat een investering later administratief is afgesloten dan ingebruikname, dan wordt de afschrijvingstermijn verkort ten opzichte van de eerder aangegeven afschrijvingstermijn. Er vindt geen inhaalafschrijving plaats (niet toegestaan op grond van verslaggevingsregels), maar er wordt afgeschreven over de kortere, resterende gebruiksduur van het actief. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen bij projecten waarbij afgerekend moet worden met derden, waardoor langere doorlooptijden ontstaan.

4.5 Rente ten laste van exploitatie

Vanaf moment investeren komt de rente over de boekwaarde ten laste van de exploitatie. De boekwaarde per 1 januari van het boekjaar vormt de grondslag voor de renteberekening.

Het te hanteren rentepercentage is de omslagrente. Deze wordt jaarlijks bij de Programmabegroting vastgesteld, en kan bijgesteld worden bij de Bestuursrapportage (Burap) of door de VV vastgestelde begrotingswijzigingen. Op grond van de notitie rente van de commissie BBV mag het omslagrentepercentage bij de begroting worden afgerond op 0,5%. Indien de werkelijke rentelasten in euro's afwijken, kan WSHD besluiten tot correctie. Correctie is verplicht bij een afwijking groter dan 25%.

4.6 Desinvesteringen

Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde. Deze afwaardering wordt als inhaalafschrijving ten laste van de exploitatie gebracht. Bij verkoop van een actief wordt de boekwinst of het boekverlies ten gunste of ten laste van de exploitatie gebracht. In het geval van brand of verlies waardoor het betreffende actief niet meer in gebruik is door het waterschap, wordt dit actief direct en tegen de boekwaarde afgeschreven ten laste van de exploitatie.

Bijlage 1 Begrippenlijst

In deze bijlage wordt in alfabetische volgorde weergegeven wat verstaan wordt onder de kenmerkende begrippen die in het kader van activeren, waarderen en afschrijven van activa aan de orde zijn.

Activeren

Het op de balans zetten en presenteren van de financiële waarde van een aangeschaft of vervaardigd actief met meerjarig nut vanaf het moment dat waterschap Hollandse Delta het economisch risico loopt.

Afschrijven

Het in de boekhouding tot uitdrukking brengen van de waardedaling van een actief over een bepaalde periode. Hiermee wordt de waardevermindering als gevolg van slijtage (door gebruik) tot uiting gebracht.

Afschrijvingsmethoden

Er zijn verschillende methoden om waardevermindering van een actief te bepalen. De meest voorkomende zijn de lineaire en de annuïtaire afschrijving.

Afschrijvingstermijn

Het aantal jaren waarin een actief wordt afgeschreven. De afschrijvingstermijn is gelijk aan de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Annuïtaire afschrijvingsmethode

Afschrijven op basis van de gelijkblijvende annuïteiten houdt in dat gedurende de afschrijvingstermijn het jaarlijkse saldo bedrag aan renten en afschrijving, zijnde de kapitaallast, gelijkblijft. Met dien verstande dat als het rentebestanddeel van de annuïteit daalt, het afschrijvingsbestanddeel stijgt.

Boekwaarde

Dit is de aanschafwaarde van een actief verminderd met direct gerelateerde subsidies en of bijdragen van derden en de reeds gedane afschrijvingen.

Bruto (investerings)kosten

Alle kosten verbonden aan de realisatie van een project.

Deelneming

Een participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin waterschap Hollandse Delta aandelen heeft.

Duurzame waardevermindering

Duurzame waardevermindering wil zeggen dat niet voorzienbaar is dat de waardevermindering zal ophouden te bestaan. Gedacht kan worden aan nieuwe inzichten in de technische en / of de toekomstige gebruiksduur van activa of de aantasting van het vermogen van deelnemingen.

Financiële lease

Bij de financiële leasecontracten is de kredietverstrekker (lessor) juridisch eigenaar van het geleasede object, maar kan (door middel van een aankoopoptie) het economisch eigendomsrecht overgaan op de kredietafnemer (lessee).

Financiële leasing is in de toelichting op de regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen omschreven als een vorm van financiering waarbij:

- De leasemaatschappij ('lessor') een roerend of onroerend goed in eigendom verwerft en dit afstaat aan de gebruiker ('lessee') voor een periode ten hoogste of gelijk aan de toekomstige gebruiksduur van dit goed, waartegenover de lessee zich verplicht de aankoopsom vermeerderd met kosten en winst aan de lessor te betalen;
- De overeenkomst van gebruik opzegbaar is, zodat de lessee het economisch risico (waardeveranderingsrisico) draagt;
- De lessee het goed in zijn balans activeert onder gelijktijdige vermelding van de desbetreffende schuld;
- De lessee na afloop van de overeenkomst het goed kan teruggeven aan de lessor, het kan terugkopen tegen een vooraf in de overeenkomst bepaald gering bedrag, of de lease op nader overeen te komen voorwaarden kan continueren.

Financiële vaste activa

Aan derden beschikbaar gestelde financiële middelen met een oorspronkelijke looptijd van één jaar en langer.

Grensbedrag investeringen

Investerings met een bruto gerealiseerde verkrijgings- of vervaardigingsprijs tot het grensbedrag worden niet geactiveerd, maar ten laste van de exploitatie gebracht.

Onderhoud

Onderhoudskosten worden gemaakt om het actief gedurende de levensduur op een bepaald kwaliteitsniveau te houden of weer te krijgen (naar behoren laten functioneren en een bepaalde representativiteit laten behouden). Onderhoud kan worden onderscheiden in groot onderhoud en klein onderhoud.

Immateriële vaste activa

Activa die niet tastbaar zijn en evenmin als financiële vaste activa kunnen worden aangemerkt. Voorbeeld hiervan zijn de onderzoeks- en ontwikkelingskosten.

Investering in materiële vaste activa

Het vastleggen van vermogen in activa die langer dan vijf (5) jaar ten dienste van waterschap Hollandse Delta staan en waarvan het nut zich over meerdere toekomstige jaren uitstrekt.

Investerings kunnen onderscheiden worden in de volgende drie categorieën:

- nieuwe of uitbreidingsinvesteringen;
- vervangingsinvesteringen;
- levensduurverlengende investeringen.

Kapitaallasten

Afschrijvingen en rentelasten.

Levensduurverlengende investeringen

Dit zijn investeringen die worden gepleegd ten behoeve van een bestaand actief en expliciet leiden tot een significante kwaliteitsverbetering en/of een levensduurverlenging en/of onderhoud in het kader van vernieuwingen om te voldoen aan huidige maatstaven en normen van het betreffend actief. Het actief kan langer functioneren dan waarvan bij de bouw of aankoop vanuit werd gegaan.

Lineaire afschrijvingsmethode

Bij deze methode bestaat de jaarlijkse afschrijving uit een jaarlijks gelijkblijvend bedrag.

Materiële vaste activa

Activa die tastbaar zijn en die niet als financiële vaste activa kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn grond en gebouwen en machines en installaties. Onder de materiële vaste activa vallen ook activa waarvoor waterschap Hollandse Delta financiële leasecontracten is aangegaan en waarbij het economisch eigendom bij waterschap Hollandse Delta berust. Tevens valt software in deze rubriek.

Netto (investerings)kosten

Onder de netto kosten worden verstaan alle kosten die met een project zijn gemoeid die voor rekening van WSHD zijn. Het gaat hierbij om de bruto kosten van het project *minus* de inkomsten, zoals:

- verkoop van activa;
- subsidie(s); en
- bijdrage(n) van derden.

Nieuwe of uitbreidingsinvesteringen

Dit zijn investeringen ten behoeve van de ontwikkeling van nieuwe activiteiten of expansie van de huidige activiteiten.

Onderhanden werken

De investeringswerken waarvan de bouw op balansdatum reeds begonnen is, maar die nog niet in exploitatie zijn genomen.

Restwaarde

De waarde van een actief aan het eind van de gebruiksduur na afschaffing en of buitengebruikstelling.

Vaste activa

Voor langere tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten en zijn bestemd om de uitoefening van de activiteiten van waterschap Hollandse Delta duurzaam te dienen. Binnen de vaste activa worden drie balansposten onderscheiden: immateriële, materiële en financiële vaste activa.

Verkrijgingsprijs

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

Vervaardigingsprijs

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vervangingsinvesteringen

Dit zijn investeringen ten behoeve van de vervanging van een bestaand actief als gevolg van economische veroudering of slijtage. Het bestaande actief is (veelal) volledig afgeschreven, en wordt vervangen door een vergelijkbaar nieuw actief met een nieuwe levensduur.

Vlottende activa

Onder vlottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar, de liquide middelen, de kortlopende vorderingen en de overlopende activa.

Onderscheid wordt gemaakt tussen de voorraden die waterschap Hollandse Delta voor eigen gebruik aanlegt en de onderhanden werken voor derden waarbij waterschap Hollandse Delta in feite slechts tijdelijk intermediair is. Een voorbeeld van deze laatste categorie is een rioolgemaal dat door waterschap Hollandse Delta wordt gebouwd en dat na voltooiing aan een gemeente wordt overgedragen.

Zaken die duurzaam dienstbaar zijn aan de activiteiten van waterschap Hollandse Delta behoren niet tot de voorraden maar tot de vaste activa.

Vorraden

De voorraden maken deel uit van de vlottende activa en moeten in de balans uitgesplitst worden in de volgende componenten:

- onderhanden werken voor derden;
- grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik.

Voorziening

Een voorziening wordt gevormd indien er voor het waterschap een verplichting of verantwoordelijkheid bestaat om op een bepaalde manier te handelen of presteren jegens een derde. Indien hier een financiële verplichting aan hangt, is het verplicht hiervoor middelen apart te zetten ter hoogte van het ingeschatte benodigde bedrag (onderdeel van het vreemd vermogen).

Waardering

Activa worden gewaardeerd op basis van de historische kostprijs, zijnde de verkrijgings- en vervaardigingsprijs.

Bijlage 2 Afschrijvingstermijnen

Hieronder worden afschrijvingstermijnen voor een aantal specifieke immateriële en materiële vaste activa weergegeven, die dienen als richtlijn en als maximum. Niet iedere subcategorie is genoemd. Alleen de hoofdcategorieën zijn vermeld. Deze hoofdcategorieën zijn noodzakelijk om kapitaallasten van de investeringen te kunnen berekenen.

De werkelijke afschrijvingstermijn wordt per investering bepaald op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur (art 4.67 lid 3 Waterschapsbesluit) met uitzondering van de immateriële vaste activa waarvoor een wettelijke maximale afschrijvingstermijn is voorgeschreven, zoals de post onderzoek en ontwikkeling.

Soort actief	Maximale afschrijvings- termijn
MATERIËLE VASTE ACTIVA	
Grond,- weg- en waterbouwkundige werken	
Grond	nvt ²
<i>Waterbouwkundige werken</i>	
Waterkeringen	40 jaar
Waterlopen	30 jaar
Natuurvriendelijke oevers	30 jaar
Gemalen	
- Bouwkundig	30 jaar
- Mechanisch / elektrisch (pompen)	15 jaar
Storingsapparatuur (noodstroom e.d.)	20 jaar
Stuwen, duikers	50 jaar
Telemetrie (technische besturingssystemen)	12 jaar
Bruggen en sluizen	50 jaar
<i>Wegwerken</i>	
Vervangen openbare verlichting (armatuur)	20 jaar
Vervangen openbare verlichting (paal)	40 jaar
Vervangen verkeersregelinstallaties	15 jaar
Wegen vervangen deklaag	10 jaar
Wegen vervangen tussenlaag	20 jaar
Wegen vervangen onderlaag	20 jaar
Wegen aanleg	50 jaar
Herplanting bomen	Afhankelijk van de verwachte gebruiksduur
Zuiveringstechnische werken	
- Civiel	30 jaar
- Werktuigbouw	20 jaar
- Elektrisch	15 jaar
- Automatisering	12 jaar
Vervoermiddelen	
Bedrijfsauto's	5 jaar
Trekkers en strooiwerktuigen, maai en veegboten	8 jaar
Machines, apparaten en werktuigen	5 jaar
Bedrijfsgebouwen	
Centrale werkplaatsen	25 jaar
Kantoormeubilair, inrichting	10 jaar
Kantoren	40 jaar
Telefooninstallaties	5 jaar
Technische installaties	15 jaar
Computer hardware	5 jaar

² Uitzondering geldt voor ondergrond van grondwerken; op deze (onder)grond wordt volgens de afschrijvingstermijn van de betreffende investering afgeschreven.

Soort actief	Maximale afschrijvings-termijn
Overige materiële vaste activa	
Overige	Op basis van verwachte gebruiksduur
Software (die voldoet aan criteria voor activering)	5 jaar
Licentiekosten (onbepaalde termijn)	Geldigheidsduur
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	
Onderzoek en ontwikkeling	5 jaar ³
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	conform exploitatie door derde, in lijn met gehanteerde levensduren van WSHD voor eigen activa.
Overige immateriële vaste activa	
Kosten waterschapsverkiezingen	4 jaar
Aan derden betaalde afkoopsommen bij overdracht van werken	Op basis van verwachte gebruiksduur

³ Mits vooraf voldaan wordt aan alle gestelde voorwaarden in artikel 4.63 Waterschapsbesluit.

Bijlage 3 Voorbeelden

In deze bijlage zijn enkele (niet limitatieve) voorbeelden van nieuwe investeringen, uitbreidingsinvesteringen, vervangingsinvesteringen en levensduurverlengende investeringen:

Waterveiligheid:

- Herprofilering van dijken.

Water:

- Vervanging van een pomp in een gemaal, waarmee de levensduur van het gemaal verlengd wordt.
- Herprofileren van watergangen (aan de norm laten voldoen).
- Onderhoud van verzande inlaatgeulen.
- Vervanging van (hele) stuwen boven het grensbedrag voor activering.

Waterketen:

- Gelijkwaardige (één op één vervanging) van een blower/compressor installatie bij het bereiken van einde levensduur of bij het niet meer kunnen behalen van de vereiste zuiveringsprestatie valt onder een vervangingsinvestering.
- Het vroegtijdig vervangen van een beluchtingsinstallatie of een blower/compressor met meer capaciteit dan voorheen (= modificatie) omdat de zuiveringscapaciteit wordt uitgebreid valt onder een vernieuwingsinvestering.
- Het uitbreiden van ons areaal met eerder niet bestaand gemaal valt onder een vernieuwingsinvestering.

Wegen:

- Aanleg van een weg aan het einde van de levensduur, waarbij groot en klein onderhoud (economisch) niet meer toereikend is. De weg wordt volledig nieuw aangelegd op het oorspronkelijke structurele en functionele niveau, zonder aanpassingen in vormgeving of gebruik. Er is sprake van een nieuw actief met een nieuwe levensduur. Indien de oude weg nog een boekwaarde heeft, dient deze boekwaarde geheel afgeboekt te worden.